

Публікація “Звернення до Європейського суду з прав людини” \ \ Журнал “Чернівці Нерухомість” – 10.04.2006

Я людина пенсійного віку і хочу приватизувати земельну ділянку якою користуюся вже більше 20 років. Але державними органами мені відмовлено в приватизації. Вважаю, що моє право на приватизацію землі державою порушено. Мною було подана позовна заява, але жодним судом в Україні мої інтереси не були захищені. Я чув про можливість захисту порушених прав Європейським судом з прав людини. Чи маю право з цим питанням звернутися до Європейського суду з прав людини і що для цього потрібно?

Дійсно, у громадян України є право на звернення до Європейського суду з прав людини. Він функціонує на постійній основі з 1 листопада 1998 року і є міжнародною організацією, що приймає до розгляду скарги громадян, які вважають, що їхні права гарантовані Європейською Конвенцією по правам людини були порушені. Наведена Конвенція представляє собою міжнародний договір, в силу якого більшості держав Європи прийняли на себе зобов’язання дотримуватись ряд основних прав. Таким чином, суд вправі розглядати скарги на порушення одного або декількох прав, закріпленні в Конвенції і протоколах до неї. Слід зазначити, що Європейський суд не є вищестоящою апеляційною інстанцією по відношенню до внутрішньодержавних судових інстанцій і не вправі відмінити або змінити їх рішення. За результатами розгляду звернення виносяться нове рішення щодо врегулювання проблемних правовідносин, що є обов’язковим до виконання на території України.

Важливим є те, що предметом скарги, направленої до Європейського Суду, повинні бути обставини за які несе відповідальність публічна влада (органи законодавства, виконавчої або судової влади). Адже Суд не приймає до розгляду скарги, направлені проти юридичних осіб або організацій. Наскільки зрозуміло із Вашого запитання, відповідачем у даному випадку виступатиме держава в особі уповноважених державних органів.

Звертаємо Вашу увагу і на те, що при зверненні за захистом ваших прав як на національному, так і на міжнародному рівні повинні бути дотримані правила процедури, в тому числі вимоги щодо строків позовної давності. Так, для звернення до суду надається шестимісячний термін з моменту винесення рішення вищим компетентним органом державної влади або судом.

Крім того, важливу роль в успішності прийняття та розгляду скарги відіграють професійно здійснений аналіз матеріалів кожної конкретної справи та правильність складання і дотримання процедури подання скарги до Європейського суду з прав людини. Так, за статистикою, причиною відмови у розгляді справи в більшості випадків є недотримання процедури подання скарги. Водночас, за останні роки кількість звернень українських громадян до Європейського суду, а, головне, кількість прийнятих на користь скажників рішень значно збільшилася. Забезпечений і новий механізм виконання прийнятих рішень – прийнято закон України «Про виконання рішення і застосування практики Європейського суду з прав людини».

Тобто, захист порушених прав і свобод за допомогою судових інстанцій за межами України є цілком можливим. Але висновки щодо доречності такого кроку варто робити після попереднього аналізу матеріалів кожної конкретної справи. А загальну розмову про механізм звернення до Європейського суду по правам людини ми продовжимо в наступному номері.

Підготовлено юридичною фірмою «Куцак & Партнери».